

Ādas novecošanās pazīmju izvērtēšana pacientiem ar metabolo sindromu pirms un pēc antioksidantu lietošanas

Aleksejs Zavorins¹, Jana Janovska², Jūlija Voicheovska³

¹ Rīgas Stradiņa universitāte, Medicīnas fakultāte, Latvija

² Rīgas Stradiņa universitātes doktorantūra, Latvija

³ Rīgas Stradiņa universitāte, Iekšējās slimību katedra, Latvija

Ievads. Oksidatīvais stress sekmē hroniska, latentā iekaisuma persistēšanu organismā, kas var veicināt metabolā sindroma (MetS) attīstīšanos un ietekmēt priekšlaicīgu ādas novecošanos. Endogēnās antioksidatīvās sistēmas traucējumi un nepietiekoša antioksidantu daudzuma uzņemšana ar uzturu izraisa paaugstinātu reaktīvā skābekļa daudzumu organismā, kas uztur oksidatīvo stresu [Faenza M. F., et al., 2012]. Pēc vairāku pētījumu datiem MetS sastopamība Eiropā ir 20–30% [Day C., 2007]. Antioksidantu, kā uztura bagātinātāju, lietošana sekmē ādas aizsargājošo funkciju pret oksidatīvo stresu un kavē priekšlaicīgas ādas novecošanās klīnisko pazīmju kā mikroreljefa nelīdzenuma un ādas lobīšanās attīstību [Heinrich U., et al., 2006].

Mērķis. Izvērtēt metabolā sindroma un antioksidantu ietekmi uz ādas priekšlaicīgas novecošanās pazīmēm.

Materiāls un metodes. Prospektīvā pētījumā iekļautas 14 sievietes 41–62 gadu vecumā. Pirms un pēc 12 nedēļu ilga antioksidantu kompleksa (selēns, vitamīns C un E, karatinoīdi) *per os* uzņemšanas kursa noteikts: vēdera apkārtmērs, arteriālais asinsspiediens, kā arī glikozes, augsta blīvuma lipoproteīdu un triglicerīdu līmenis asinīs, vizuāli izvērtēts ādas novecošanās indekss (ANI), instrumentāli ("Aramo SG", Dienvidkoreja) veikta ādas sebumetrija un noteikts ādas mitrums (%). Rīgas Stradiņa universitātes Bioķīmijas laboratorijā noteikts glutationperoksidāzes (Paglia D. E., 1967) līmenis asinīs, malondialdehīda (Гаврилов В. Б., 1987) un kopējais antioksidantu (Miller N. J., 1993) līmenis plazmā. Datu statistiskā apstrāde veikta programmā SPSS 20.0.

Rezultāti. MetS kritērijiem (NCEP / ATP III) atbilst 4 pacientes. Pirms antioksidantu kursa ANI pacientēm ar MetS ir $9,75 \pm 2,90$ (izteiktas vecuma pazīmes), bez MetS – $7,11 \pm 1,76$ (mērenas vecuma pazīmes). Pastāv lineāra korelācija pēc Pīrsona metodes starp vecumu un ANI ($R = 0,894$). Ar F testu noteikts, ka vecums statistiski ticami ($F(1,10) = 29,44$, $p < 0,001$) ietekmē ANI, savukārt MetS ietekme nav statistiski ticama ($F(1,10) = 1,42$, $p = 0,261$). Nav iegūti statistiski ticami atšķirīgi rezultāti pēc antioksidantu lietošanas kursa.

Secinājumi.

1. Metabolajam sindromam nav statistiski ticamas pastiprinošas ietekmes uz ādas novecošanās pazīmēm, tomēr tāda tendence ir vērojama.
2. Nepieciešams turpināt prospektīvo pētījumu, palielinot iekļauto pacientu skaitu, lai izvērtētu antioksidantu *per os* uzņemšanas un metabolā sindroma ietekmi uz ādas novecošanās pazīmēm.

Izsakām pateicību Alisei Silovai un Rīgas Stradiņa universitātes Bioķīmijas laboratorijai par atsaucību un pacientu antioksidantu sistēmas bioķīmisku izvērtēšanu.